

Det sønderjydske
Landsbibliotek
Aabenraa

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

ÅRGANG 4, DECEMBER 1980, NR. 8.

Adoption og Samfund. Landsforening for adoptanter. Medlemskab kr. 140,- årligt. Abonnement på medlemsbladet kr. 85,- årligt. Giro 2 14 31 35.

HOVEDBESTYRELSEN:

Formand:

Erik Heine Nyfeldt
Lergravsvej 15, 4.tv., 2300 København S.
Tlf. 01 - 58 29 97.

Næstformand:

Jens Pedersen
Tokkerbakken 22, 8240 Risskov.
Tlf. 06 - 21 11 39.

Kasserer:

Sven Bengtson
Bakkegårdsvej 59, 9830 Tårs.
Tlf. 08 - 96 15 49.

Redaktør:

Gerda Skovmand Madsen
Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.
Tlf. 06 - 68 27 61.

Sagsbehandlere:

Margit Riberholdt
Byagervej 237, 8330 Beder.
Tlf. 06 - 93 69 43.

Karsten Hjelt

Ved Åbredden 13, 2970 Hørsholm.
Tlf. 02 - 86 12 28.

Sekretær:

Ib Jakobsen
Guldøjevænget 81, 5260 Odense S.
Tlf. 09 - 15 00 46.

Bestyrelsesmedlem:

Henning Beck
Bondehavevej 46, 2880 Bagsværd.
Tlf. 02 - 44 10 23.

Suppleanter:

Jørgen A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Ingolf Christiansen

Kongebrovej 16, 4320 Lejre.
Tlf. 02 - 38 02 16.

Juridisk konsulent:

Poul Gudberg
Sankelmarksvej 40, 8600 Silkeborg.

LOKALFORENINGER:

Århus og Vejle amter:

Inga Kåndborg
Bragesvej 8, 8230 Åbyhøj.
Tlf. 06 - 15 32 55.

Fyns amt:

Ole Dyrvig
Egernvænget 43, 5800 Nyborg.
Tlf. 09 - 31 44 38.

Østsjælland:

Bjørn Skat-Pedersen
Vingetoften 26, 2730 Herlev.
Tlf. 02 - 91 81 50.

Viborg amt:

Bjarne Hansen
Ulriksdalsvej 13, 8800 Viborg.
Tlf. 06 - 62 81 77.

Nordjyllands amt:

Arne Christiansen
Jasminvej 18, 9870 Sindal.
Tlf. 08 - 93 59 41.

Sønderjyllands og Ribe amt:

Poul Madsen
Søndergade 33, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 30 65.

Kontaktfamilie Vejle amt:

Lotte og Flemming Hjelt
Gasvej 4, 8700 Horsens.

Adoption og Samfund:

Udkommer 10. januar, 10. marts, 10. april, 10. juni, 10. september, 10. oktober, 10. november og 10. december.

Dead-line for meddelelser d. 20. i måneden forud for udgivelsesdatoen.

Redaktion: Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.

Redaktionsmedlemmer: Inger Nielsen, Engparken 15, 8362 Hørning, Elin Vejs-Pedersen, Tingvej 2A, 8210 Aarhus NV.

Ansvarsh. redaktør: Gerda Skovmand Madsen.

PROBLEMER OG PROBLEMERS STØRRELSE.

Problemer er åbenbart blevet et aktuelt emne for Adoption og Samfunds læsere. Hvis vi ikke tog problemerne op, ved jeg ikke, hvad vi skulle bruge bladet til. Naturligvis til information om foreningens aktivitet, og da den er begrænset, er det begrænset, hvor meget spalteplads, vi kan fylde. Sammenligne os med Att Adoptera, som er vort store forbillede, kan vi jo ikke, for vi har ikke de aktiviteter og slet ikke formidlingen og kontakten med udlandet, som naturligvis giver et meget bredere spektrum og større variation i emnerne. Så vi må nøjes med at snadre i vores egen lille andegård og finde det, der nu engang kan være at "snadre om".

Jeg mener, at problemer har det som tid. Et problems størrelse og en tids længde er faktisk umålelig. Den time, vi anvender om morgenen til vort morgentoilette, flyver afsted, mens det kvarter vi venter på en banegård eller ved et busstoppested er frygtelig lang. At vurdere en koncerts længde f.eks. kan være svær. De tre-fire minutter den tager, opleves måske som 40 minutter.

Når vi sætter os hen og nyder et smukt landskab i afslappet tilstand, synes vi, at vi har tilbragt et helt liv fordybet i dette billede og det prenter sig i vor bevidsthed til vore dages ende, mens den række af dagligdags gøremål, som vi bruger halvdel af vort liv til, knapt nok opleves. Et barns intense oplevelse opfattes af barnet som langvarig, mens børnenes besøg hos den gamle opleves som kortvarigt af den gamle.

Således også med problemer. Hvad vil du helst, være blind eller dø, spørger vi ofte hinanden. Der er problemer ved begge handicap, de er ikke ens, men problemets sværhedsgrad kan ikke måles. Problemet, at ens barn kommer i centrum, fordi det er yndigt, brunt og dejlig fremmedartet, er et problem for den, der oplever det som et problem, og kan få konsekvenser, der på lang sigt kan få ligeså katastrofale virkninger som en psykose. Nu ved jeg, mange vil sige, at jeg overdriver groft, men alligevel! Konsekvenserne af for megen opmærksomhed omkring udseendet kan jo i ukyndige omgivelser give alvorlige problemer senerehen: Egoisme, optagethed af det ydre og ikke af menneskets virkelige egenskaber, o.m.m.

Problemer må formuleres for at de kan løses! Og det være sig store som små. Her har vi et debatblad og dermed en mulighed for at få problemerne belyst og vurderet - på godt og ondt. Når de så er endevendt tilstrækkelig mange gange, har de forhåbentlig fået netop den proportion, som er den rigtige for den pågældende familie.

Psykotiske børn har store problemer, og familien til det psykotiske barn ikke mindre. Det er værdifuldt at få at vide, at der blandt de sunde og raske adoptivbørn også findes nogle børn, der ikke er helt så raske. Jeg tror, efter års arbejde med og interesse for adoption, at det drejer sig om 1 - 1 1/2 procent af de forventet raske børn, der kommer her til landet og bortadopteres, der har en alvorligere lidelse, såsom psykose, tidlige psykiske skader og uopdagede handicap. Og det må vel siges at være et lille antal set i sammenligning med antallet af børn, født i det danske samfund, der har lignende skader. Der er en risiko ved alt, også ved at adoptere. Det gælder her om at

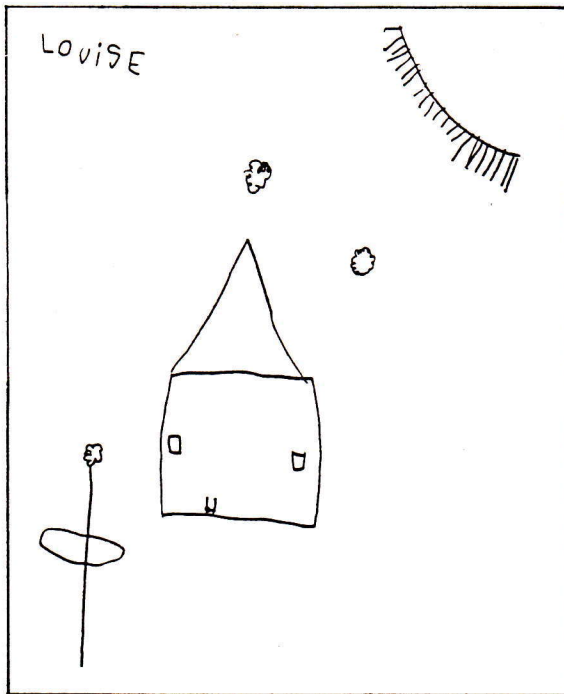

være velforberedt, så man kan søge den nødvendige hjælp, når problemet opdages.

AOF i Kjellerup har for tiden en foredragsrække for adoptivforældre og adoptionssøgende, og det er mit indtryk, at det er et led i retning af det, vi skal nå til: Forberedelseskurser, også for adoptivforældre.

I Børnekommissionens rapport om tidlig indsats er kursusvirksomhed for forældre før fødslen prioriteret højt, uden at man dog (i den lille udgave) har nævnt noget om adoptivforældre. Små og store problemer, alt er relativt. De dagligdags problemer kan godt gå hen og blive temmelig store, mens de store problemer måske har en mulighed for at blive små. Det kommer hele tiden an på, hvorledes man anskuer tingene.

Gerda Skovmand Madsen

NYT FRA HOVEDBESTYRELSEN.

Efter veloverstået generalforsamling vil jeg gerne udtrykke bestyrelsens tak for det store og veludførte arbejde, som de udtredende medlemmer af hovedbestyrelsen har udført i den periode, som nu er gået. Det I har gjort, er ikke kun tak værd men guld, og havde ikke kunnet lade sig gøre uden familiernes medvirken, sammenhold og kammeratskab. Et sammenhold og kammeratskab, som efter min mening kun kan findes i en forening, der ledes på demokratisk vis. TAK!

Efter generalforsamlingen har hovedbestyrelsen fået følgende sammensætning:

Formand: Erik Heine Nyfeldt.

Næstformand: Jens Pedersen.

Kasserer: Sven Bengtson.

Sekretær: Ib Jacobsen.

Redaktør: Gerda Skovmand Madsen.

Sagsbehandler: Karsten Hjelt.

Sagsbehandler: Margit Riberholt.

Bestyrelsesmedlem: Henning Beck.

Suppleant: Jørgen Simonsen.

Suppleant: Ingolf Vestergaard Christiansen.

De nye medlemmer bydes hjertelig velkommen til arbejdet i hovedbestyrelsen med håb om et godt og frugtbart samarbejde til gavn for adoptionsideen.

Erik Heine Nyfeldt

NYT FRA LOKALFORENINGERNE:

Årsmødet i lokalforeningen for Sønderjyllands og Ribe amter blev i år holdt den 28. oktober på Bregnbjergskolen i Vojens. Formanden orienterede om aktiviteterne i det forløbne år, bl.a. et adoptionsseminar og et sommermøde for adoptivfamilier med børn.

Sommermødet, der var offentligt, havde stor tilslutning.

Der har været udsendt orienteringsbrev med spørgeskema til medlemmerne angående nye initiativer. Af 35 mulige svar kom kun 3.

Formanden har været på besøg hos sagsbehandlerne i både Ribe og Sønderjyllands amter og blev positivt modtaget i begge amter.

Formanden orienterede om det lige afholdte "Nyborgmøde". Kassereren fremlagde regnskabet, der viste et underskud på 72,75 kr. Det er første gang, der er underskud, hvilket bl.a. skyldes, at en del af sidste års porto m.v. er udbetalt efter skæringsdatoen. Der har i år ikke været store indtægter ved møder. Regnskabet godkendtes.

Love for lokalforeningerne var fremlagt og blev godkendt. Valg af 2 bestyrelsesmedlemmer: Poul Madsen, formand, Greta Jepsen, sekretær.

Forslag til aktiviteter: Enten seminar eller oplysningsmøde samt et møde sidst på året, sommermødet bør absolut gøres. Der var forslag om, at årsmødet holdes en søndag eftermiddag, ligesom der var bred enighed om, at de fleste arrangementer skal holdes, så børnene kan være med.

Hvor var der mange, der ved vores generalforsamling gik glip af en interessant aften, hvor Ditlev Reventlow meget oplagt gav virkelig interessante beskrivelser af Terre des Hommes' hjælpearbejde og viste lysbilleder fra sine mange rejser.

Lisbeth Madsen

Lokalforeningen for Storkøbenhavn, Roskilde, Frederiksberg og Bornholms amter.

Lokalforeningens ordinære generalforsamling og efterårsmøde blev afholdt den 14.10.1980 i Adventskirkens mødelokaler. Bjørn Skat Pedersen blev valgt til dirigent og gav ordet til formanden Erik Nyfeldt, der aflagde bestyrelsens beretning som følger:

På den den 29.10.1979 afholdte generalforsamling blev følgende bestyrelse for lokalforeningen valgt, og på et efterfølgende bestyrelsesmøde konstituerede de valgte sig som følger: Jeg selv som formand, Lis Sørensen som kasserer og Kirsten Bisgaard Pedersen som sekretær. Suppleanter: Jonna Vestergaard Christiansen og Bjørn Skat Petersen. Revisor Anne Petersen. Det er en selvfølge, at suppleanter og ægtefæller deltager i bestyrelsesmøderne, som der har været holdt 10 af i årets løb. Som det var tilfældet sidste år, har lokalforeningens adresse også i år stået hos kassereren.

I begyndelsen af dette kalenderår blev skrивelsen til hospitalernes gynækologiske afdelinger færdig og udsendt. Den er så vidt vi kan bedømme blevet godt modtaget, og har resulteret i henvendelser til vor forening. Også foreningens øvrige oplysende materiale er blevet godt modtaget rundt omkring. Jeg tænker her på "Anonym Adoption - Hvordan?" og vor introduktionsskrivelse - begge foreligger forøvrigt i nye og reviderede udgaver - som selv de amtskommunale centre er begyndt at rekvirere.

De på sidste års generalforsamling uddelte og senere udsendte spørgeskemaer blev ret så pænt modtaget af medlemmerne og har indtil nu resulteret i oprettelse af en "snakkegruppe", som blev påbegyndt i september måned.

Det ligger nu også i ret så faste rammer, at vi årligt arrangerer 4 sammenkomster, forår, sommer, efterår og jul.

Ved efterårsmødet sidste år havde vi igen Vita Pruzan som gæst, og igen - som ved forårsmødet - kunne vi glæde os over, at medlemmerne mødte frem i stort tal.

Som noget nyt prøvede vi så for første gang at holde familie-julefest, og selv om den blev afholdt på et tidspunkt hvor både jul og nytår var vel overstået - vi kom nemlig ind i januar måned - blev den en succes, en succes som vi vil prøve at gentage igen i år - søndag den 14. december.

Vi er nu nået frem til forårsmødet - maj 1980 - hvor gæsterne var Aase Schmidt og Hans Rosenquist, som hver for sig beskæftiger sig med emner, som i allerhøjeste grad kommer os ved. For os som tilhørere var det en fornøjelse at opleve hvor godt disse to mennesker supplerede hinanden og det, skønt de ikke anede hinandens eksistens, før vi bragte dem sammen. Det yderst pæne fremmøde også denne gang vil bestyrelsen tillade sig at tage til indtægt for, at vi også denne gang havde kunnet finde frem til foredragsholdere, som har noget at sige vore medlemmer, men da det bliver sværere og sværere at finde egnede foredragsholdere, modtager bestyrelsen forslag med taknemmelighed.

I august var vi igen i "Kuben", hvor børn og voksne mødes til ganske uforpligtende samvær, bager snobrød o.s.v.

Jeg skal ikke her komme ind på vor lokalforenings økonomi, da det er noget vor kassefører vil komme ind på senere, men det skal nævnes, at vor økonomiske situation er af en sådan beskaffenhed, at vi kan se fremtiden roligt i møde, og at vi fremover har råd til at betale vore foredragsholdere et rimeligt vederlag. Vi har tilstræbt - og det er lykkedes - at hvert enkelt arrangement skulle hvile i sig selv. Det er forøvrigt ganske normal og sund foreningspolitik, dette medfører så igen, at vi har landsforeningens tilskud som arbejdskapital.

Lis forelagde det reviderede regnskab, som blev enstemmigt godkendt.

En del medlemmer ytrede utilfredshed med at regnskabet ikke var udsendt sammen med indkaldelsen til generalforsamlingen. Bestyrelsen tog sig dette til efterretning.

Lokalforeningens love blev bragt i overensstemmelse med Hovedbestyrelsens nye love. Flere medlemmer havde ønsket lovene udsendt til gennemsyn inden generalforsamlingen. Bestyrelsen tog sig også dette til efterretning.

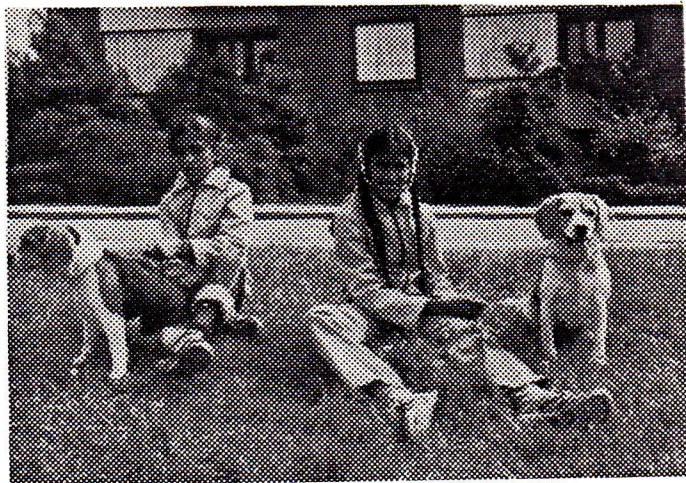
Samtlige bestyrelsesmedlemmer og suppleanter var på valg. Den nye bestyrelse har konstitueret sig således:

Formand: Bjørn Skat-Petersen, Vingetoften 26, 2730 Herlev.
Sekretær: Jonna Vestergaard, Kongebrovej 16, 4320 Lejre.
Kasserer: Solveig Rump, Estersvej 43, 2.tv., 2900 Hellerup.
Suppleanter: Erik Heine Nyfeldt, Lergravsvej 15, 4.tv., 2300 København S. og Jørgen Bisgaard Pedersen, Tårnhøjgård 34, 3500 Værløse.

Ny revisor blev: Lis Sørensen, Ejbydalsvej 49, 2600 Glostrup.
Revisorsuppleant: Ingolf Christiansen, Kongebrovej 16, 4320 Lejre.

Margit Riberholdt fra Hovedbestyrelsen, havde gjort os den glæde at komme til København i forbindelse med vor generalforsamling. Margit fortalte om sin afhandling om børn fra Bangla Desh, og der blev lejlighed til at stille spørgsmål. Det var glædeligt at høre, at det stort set gik alle de børn, som var med i Margits undersøgelser godt, trods underernæring, institutionsophold og kulturskift - også de børn der ved ankomsten var "store" eller havde været "problembørn".

Erik Heine Nyfeldt

Lokalforeningen for Århus og Vejle Amter.

Det var med bankende hjerte vi kom til det store lokale, vi havde lånt den 22.11. til en hyggeeftermiddag med vore børn. Snakken gik blandt lokalbestyrelsens medlemmer "ved I om der kommer nogle", "nej men måske?" o.s.v. Jeg havde en liste med ca. 13 voksne og 13 børn, som jeg vidste ville møde frem.

Vi begyndte at finde legetøj frem, lave kaffe og stille borde og stole op, alt imens vi tænkte: "Bare det ikke bliver en fiasko". Vi er jo ikke ligefrem forvænt med den helt store tilslutning til vore arrangementer. Chang Ahn skulle komme og fortælle og vise film fra Korea. Mon han og hans familie kunne finde vej herved?

Det var svært. Vores beskrivelse af stedet var ikke særlig god, men det har vi lært til næste arrangement. Da klokken nærmede sig 14, begyndte de første at indfinde sig, og vi måtte hente flere borde og stole.

Til alle jer der mødte op: Tak fordi I kom, det var en enorm glæde for os i bestyrelsen at se så mange bakke vores initiativ op. Vores bekymring og andres påstande om en manglende interesse for at samles med vores børn, blev gjort til skamme. Jeg forsøgte at tælle børnene, men det måtte jeg opgive. De var alle vegne. Vi var nok 30-32 voksne og ca. 25 børn fra ca. 10 mdr. til 12 år. Desværre havde Chang svært ved at overdøve børnene, men han vil komme en aften i december og så kan vi nok bedre snakke sammen i roligere omgivelser. Han og hans kone vil gerne fortsat hjælpe os i den udstrækning de kan. De forærede lokalforeningen en stor tyk billedbog om Korea, og vi vil lægge den frem ved fremtidige arrangementer så I alle kan se den. Fra båndoptageren lød koreanske børnesange og også dem var der stor interesse for. Hvor køber man dem? Hvor har I fået dem fra?

Vi vil gerne skrive mere i bladet om koreansk musik, derefter kan de, der er interesserede, så henvende sig til lokalforeningen.

Vi er allerede i gang med at arrangere et lignende arrangement i januar-februar, og vi vil gerne høre fra jer hvis I har mulighed for at finde et godt sted, hvor vi kan være, og hvor vi måske også må medbringe kaffe og sodavand. Vi vil helst finde et sted omkring Vejle eller lidt længere sydpå, så har Sønderjylland og Fyn også en chance for at være med. I Århus kom der også medlemmer helt fra Randers, Grenå, Vejle og Odense.

Derfor tror vi på endnu en succes, hvis vi blot kan finde det helt rigtige sted. Hjælp os med det, hvis I kan.

Inga Kandborg

Til dem, der spørger: Hvad kan det nytte?

Adoptionscentrums medlemsblad: Att Adoptera, nr. 5/1980 refererer en artikel, skrevet af Lalita Ramdas i New Delhi om Brune Børns Fremtid.

Hun har besøgt svenske adoptivfamilier, og er slået af den velstand, de lever i. Alle ejer egen bolig, har endog båd, bil eller sommerhus! Begge forældre deltager i pasningen af børnene med lige stort engagement.

Og Att Adoptera citerer:

"Dette handler om børn, hvis forældre og hjemland ikke kunne finde en løsning. Trods det optimistiske billede et sådant besøg kan give, og trods de utvetydige fordele som adoption indebærer for tusinder af børn fra den tredje verden, findes der stadigvæk spørgsmål. Man kan føle tvivl og ængstelse, når det gælder den fremtid, som møder disse sorte og brune børn, når de vokser op og skal ud på arbejdsmarkedet, f.eks. i Europa.

Vist findes der mange velmenende, oprigtige mennesker, som med kærlighed og idealisme arbejder for deres fremtid, men hvorledes kommer samfundet til at reagere, når de som i dag er hjælpeløse børn, i morgen bliver veluddannede voksne med udtalte økonomiske og sociale krav til samfundet? Og hvorledes kommer børnene og de unge til at klare sig, når de skal finde deres identitet? Hvorledes reagerer de da på visheden om, at de engang blev afviste, bortstødt? Hvilke grunde havde moderen, faderen, langt, langt borte et sted?

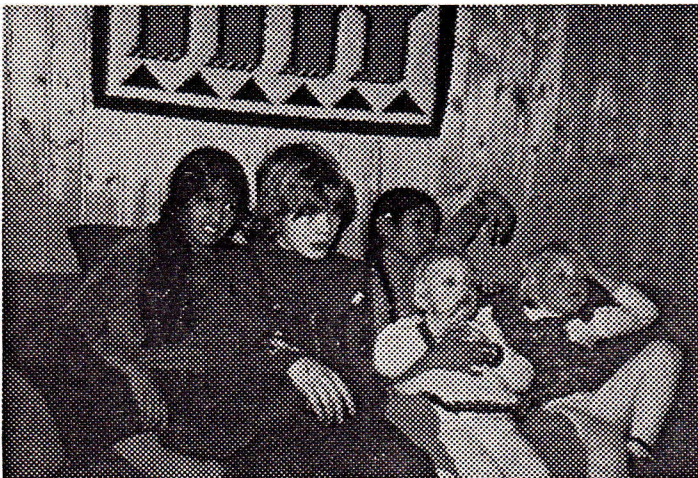
En første generation af adoptivbørn har allerede gennemgået identitetskriser. De har afsluttet den meget forskelligt. Undertiden med afstandtagen til landet, de er født i, i andre tilfælde med et dybt engagement i landet og dets folk.

Glædeligt er det i denne sammenhæng, at mange adoptivforældre er opmærksomme på problemet og diskuterer og studerer dem hele tiden både indenfor familien, men også med andre i samme situation.

Bl.a. derfor er jeg optimistisk og tror, at de sammen kommer til at klare også de problemer, som kan dukke op på længere sigt. Og børnene, som det handler om, kommer sikkert til at skabe sig en god fremtid takket være dette og takket være den kærlighed, de modtager, og selvfølelsen af at opleve, at de er ønskede.

Derfor - så længe mange udviklingslande i den tredje verden ikke kan skabe økonomiske og sociale kår, så alle kan overleve, og så længe børn, især piger, kastes ud på affaldspladserne - spørger jeg mig selv, om der overhovedet findes nogen anden løsning end adoption".

Oversat af Gerda Skovmand Madsen

BREVE FRA LÆSERNE:

IKKE FLERE INDLÆG FRA KLYNKENDE ADOPTIVMØDRE - TAK.

Hver gang Adoption og Samfund udkommer, læser jeg det med interesse. Der kunne jo stå noget, som jeg kunne have glæde af at vide.

De sidste numre har vi tilfældigvis fået samtidig med et andet foreningsblad, der hedder Psykotiske børns vel. I begge blade skriver mødre om deres børn og de problemer, der er, men forskellen er så stor, at det gør ondt, og bagefter sidder man og har lyst til at tvinge disse klynkende adoptivmødre til at læse om virkelige børneproblemer.

Kirsten V. bruger ord som "belastende situation" og fortæller om turen, der var "et mareridt".

Inger Margrethe C. taler om "pinlige situationer" og om voksnes reaktioner, der gør, at hun må se afvisende ud.

Jamen, kære mødre, hvad havde I ventet?

Var I så naive, at I slet ikke havde forudset disse situationer?

Er I så heldige, at I ikke har større problemer?

En mor skriver i Psykotiske børns vel bl.a. følgende:

"Klare det skal man jo, og så må man samtidig prøve at få det bedste ud af tilværelsen for sit andet barn og sig selv også".

"Ind imellem giver man op og sætter sig til at vræle i en krog".

"Jeg vil ikke finde mig i at leve hele mit liv kun med nødbluset tændt. Jeg vil have ret til at have mit psykotiske barn hjemmeboende og samtidig på rimelig vis være i stand til at føre en så normal tilværelse som muligt".

Adoptivmødrenes indlæg i det ene blad og citaterne fra det andet blad - der er en verden til forskel.

Kære Adoption og Samfund. Giv os reelle oplysninger, om de problemer der kan opstå, men bild os ikke ind, at anderledes udseende i sig selv er et handicap.

Det er en hån mod de forældre, der kæmper med et psykisk eller fysisk uheldbredeligt handicap.

Min mand og jeg adopterede i 1970 Pia, som i dag er 11 år. Hun er en glad og udadvendt pige med mange interesser. I 1973 fik vi Ina, som i dag er 9 år. Hun er pragtfuld og psykotisk. Begge piger er født i Korea.

Ina var hittebarn og kom hertil som toårig. Ingen ved, hvorfor eller hvornår hun blev psykotisk. Vi anede næsten fra den første dag, at der var noget galt, vi havde jo Pia at sammenligne med. Men Ina blev 4 år, før lægerne ville gå med til større undersøgelser. Hun var jo bare lille og genert, og hun skulle såmænd nok få lært at tale, inden hun skulle i skole.

I dag kan Ina stadig ikke tale, men hun har været så heldig at komme i den allerbedste skole for psykotiske børn. Den hedder "Sofieskolen" og ligger i Bagsværd. Skolens forstander Else Hansen er et vidunderligt menneske. Hun kan det kunststykke, både at trøste, når man som forældre er ved at tabe modet, og samtidig sige lige ud:

"Hvad bilder du dig ind, se så at gøre din del af arbejdet". For det er et dagligt slid for både skole og hjem, og resultaterne er bittesmå.

Men det går fremad. Ina forstår alt, hvad der bliver sagt, og hun bruger enkelte ord. Hun er renlig og spiser selv, og hendes handicap er normalt ikke iøjnefaldende, men hun kan pludselig blive så bange, at hun skrider uafbrudt, uden at vi kan trøste hende eller finde årsagen. Så er det bare om at finde bilen og komme hjem i en fart, uanset om vi er på indkøb eller i Ti-voli.

I disse situationer hører vi bemærkninger som "forkælede unge" og "sådan nogle forældre, der slæber afsted med det stakkels barn". Vi plejer at bære hende, og man værner sig til at lade som ingenting, men det gør ondt alligevel.

Derfor vil jeg gerne sige til Jer, der har så let ved at være afvisende, og til Jer, der lærer Jeres børn at svare igen:

Tænk lidt på alle os, der kæmper for vore handicappede børn. Jeres holdning kan skade os, og det var vel ikke meningen.

Karen Marie Hansen
2990 Nivå.

ADOPTIONSNÆVNET.

Nedenstående artikel er skrevet på basis af en telefonsamtale med cand.jur. Jørgen Reimar, Adoptionsnævnet, idet jeg havde kontaktet Adoptionsnævnet og forespurgt om vi kunne få en artikel til bladet.

Jeg blev ringet op af Jørgen Reimar, som oplyste, at man havde drøftet min forespørgsel i Adoptionsnævnet. Man mente ikke, der var ressourcer til at skrive en artikel, men tilbød i stedet for at fortælle mig om Adoptionsnævnets funktion, opgaver, hvem der er medlem m.m. og lovgrundlaget herfor pr. telefon, således at jeg kunne formulere en artikel på baggrund heraf.

Lovgrundlaget for Adoptionsnævnet er adoptionsloven af 24. 3.76.

Justitsministeriet fastsætter regler om adoptionssagers behandling, herunder om indholdet af ansøgninger, om adoption, m.v. og om afgivelse af samtykke til adoption. Samme Justitsministerium opretter ved hvert amtskommunalt socialcenter (i København og på Frederiksberg henholdsvis ved magistraten og det sociale udvalg) et eller flere samråd, der efter undersøgelse foretaget af socialcentret afgør om en ansøger kan godkendes som adoptant.

Et samråds afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant kan indbringes for Adoptionsnævnet, som er oprettet af Justitsministeriet. Nævnets medlemmer og stedfortrædere beskikkes af Justitsministeriet for 4 år ad gangen. Der har netop fundet nybeskikkelse sted 9.4.80. Valgt blev flere tidligere medlemmer.

Nævnet består af en formand og et antal medlemmer. Formanden skal være jurist. I behandlingen af hver klagesag, deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at kunne være formand for nævnet. Nævnets afgørelser træffes ved flertal. Justitsministeren fastsætter forretningsordenen for nævnet.

Adoptionsnævnet fører tilsyn med samrådene og udfærdiger generelle regler for samrådenes og centrenes virksomhed i forbindelse med behandlingen og afgørelsen af adoptionssager. Nævnet påser navnlig, at samrådene så vidt muligt fører en ensartet praksis.

Adoptionsnævnet bistår endvidere samrådene ved vurderingen af oplysninger om udenlandske børn, der er bragt i forslag til anbringelse hos danske adoptionssøgende. Nævnet kan bl.a. pålægge samrådene at indsende sager til gennemsyn i nævnet enten løbende eller nærmere angivne sager. Ligeledes kan nævnet afholde møder med samrådsmedlemmerne, når det skønnes formålstjenligt.

Afgørelser og almindelig interesse meddeles samtlige samråd. Adoptionsnævnet fører kartotek over de adoptionsformidlenes organisationers kontakter i udlandet for at sikre, at de udøver lovlig virksomhed.

Det er Adoptionsnævnets opgave at "matche" danske børn og adoptivforældre.

Adoptionsnævnet er i 1980 påbegyndt udarbejdelse af statistisk materiale med henblik på undersøgelse af, hvor mange ansøgninger, der er om adoption, og hvor mange der heraf får afslag.

Til slut kan nævnes, hvem de nuværende medlemmer af Adoptionsnævnet er:

Formand: Mogens Hornslet, jurist, suppl. Marianne Lewis, jurist.

Specialist i intern medicin: Overlæge Bo Jacobsen, suppl. overlæge Per From Hansen.

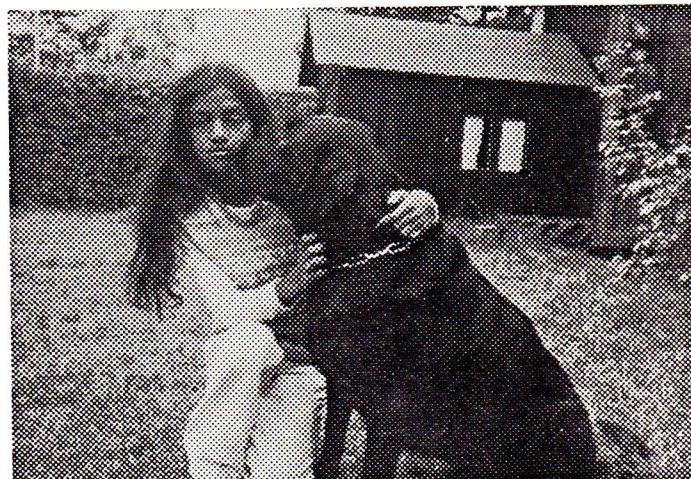
Børnelæge: Læge Peter Krasilnikoff, suppl. overlæge Ingrid Thorn.

Voksen-psykiatri: Psykiater Inger Barslund, suppl. overlæge Henrik Hoffmeyer.

Børnepsykiatri: Overlæge Morten Tange, suppl. overlæge Birthe Høegh-Brask.

Psykologi: Psykolog Esther Grundén, suppl. chefpsykolog Annelise Christensen.

Elin Vejs-Pedersen

OM DET ANDET BARN'S ANKOMST.

Jeg har tidligere fortalt om Nandas ankomst, og hendes første tid i Danmark, og for at begge børnene kan få deres "historie", vil jeg nu også fortælle om Chetanas ankomst.

Chetana kom i forslag nytår 1976. Advokaterne Bertram og Colleen Shenoï ville ikke nøjes med at lade nyheden gå ad de vanlige kanaler, men sendte mig et brev herom. Hun var da lige fyldt 4 år.

I den følgende tid ventede Nanda og jeg spændt på, at hun skulle komme.

Jeg frygtede, at hun ville komme i den travle periode inden sommerferien, men også at hun ikke kom til sommerferiens start; det ville være heldigst for alle parter, at hun kom til ferien.

Uventede forhindringer indtraf imidlertid. En myndighed i Indien var ikke begejstret for at sende to piger til een familie, en anden myndighed ville ikke tillade en enlig at adoptere to børn. Heldigvis havde jeg venner og bekendte, der var villige til at skrive anbefalingsbreve til de respektive myndigheder. Da meddelelsen kom, at man helst så, jeg fik en dreng, begyndte jeg straks at drømme søde drømme om, hvorledes denne dreng nu var, men jeg kunne ikke glemme billedet af Chetana, som allerede sad i mit album. Jeg skrev derfor flere sider med gode argumenter for, hvorfor jeg netop skulle have endnu en pige, selv om jeg vidste, at det ikke var hele sandheden.

En af begrundelserne var, at to søstre ville have mere glæde af hinanden end en søster og en bror, en anden, at det var lettere for en enlig kvinde at have to piger fremfor et barn af hvert køn. Begrundelserne blev skrevet, fordi jeg gerne ville have Chetana. Det er i øvrigt min erfaring, at adoptivforældre hænger meget ved billeder af børn, de har haft i forslag, men ikke har fået. Og jeg er glad for, at jeg fabrikerede brevet.

Men Chetana kom fortsat ikke. Jeg vidste, papirerne var i orden. Men intet skete. Ferien kom, og der var ikke tegn på, at Chetana ville komme. I juli måned kom forstanderen fra børnehjemmet på besøg i Danmark, og ved den lejlighed forhørte jeg mig nærmere om ankomsttidspunktet. Han blev meget forbavset over, at hun endnu ikke var her, da pas og papirer var parat til afrejsen allerede inden han rejste fra Indien. Der blev sendt ny besked til Indien, og så hjalp det.

Den 26. juli om morgenen gjorde Nanda, min søster Bente og hendes søn Jakob, og jeg selv os klar til at tage til Århus og nyde en feriedag i "Friheden" og spise middag på en kinesisk restaurant. Jeg havde længe ringet dagligt til Adoption Center, uden at jeg egentlig forventede noget nyt, og faktisk skammede jeg mig lidt over det. Denne dag var jeg fast besluttet på ikke at ringe, fordi vi jo i forvejen havde noget at glæde os til og kunne være tilfredse, som vi havde det. Alligevel gik jeg og mumlede noget om, hvornår det barn ville komme. Jeg havde børnehavesteds fra 1. august, og jeg sagde noget om, at jeg vel sagtens skulle betale fra den 1. august og måske lige til barnet skulle konfirmeres, for det blev vel aldrig til noget. Så lige inden jeg tog min kjole på, greb jeg i forbifarten telefonen og ringede.

Der blev omgående svaret, at "nu kom hun jo". Jeg troede, at de talte om en af medarbejderne, der skulle tale om adoption på et adoptionskursus i den følgende uge. Så jeg skød det hurtigt fra mig og svarede, at det skulle hun endelig ikke gøre, for det var ikke førend om en uge. "Nej, ikke det, - hende Chetana eller hvad du nu kalder hende". "Kommer hun?" Min søster havde allerede opfanget situationen og hoppede af fryd foran mig. "Ja, de er ved at få fat på dig på den anden telefon. Der lå et telex, da vi kom i morges, om at hun var rejst fra Indien i går med et hold børn til Sverige. Hun er faktisk i København kl. 12. Kan du være derovre da?" Jeg blev godt nok noget "rundt på gulvet". Men de ilede mig til hjælp: "Jo, kan du tage med et fly fra Karup ved 12-tiden og være i Kastrup kl. 13.00, så vil Air France tage sig af hende, indtil du kommer". Og så kom der ellers fart på. Jeg stoppede en taske fuld af uldent børnetøj og fløj ud i bilen. Nanda ville med. Jeg havde lovet hende det, men tøvede. Dette blev jo blot en tur/retur Karup/Kastrup, så min søster foreslog hastigt, at Nanda og Jakob og hun selv kunne gå i svømmebadet, mens jeg hentede lillesøster. "Så må du love mig at have min lillesøster med hjem", indvilligede Nanda. Jeg fandt et par gamle sandaler frem, for i skyndingen kom jeg til at tænke på, at jeg nok kom til at gå en del, inden jeg var hjemme igen. Og så drog jeg afsted.

Aldrig har jeg løbet så hurtigt. Jeg var først ude af flyet i Kastrup og løb over til Udenrigsgården, hvor jeg hastede ind i Air Frances lille billetkontor. Uden at ænse spærringen, løftede jeg skrankelågen op og gik selv ind bag skranken overbevist om, at der ville hun sidde. En noget forskrækket kontormand dukkede op og så forbavset på mig. Jeg sagde: "Er det ikke Air France". "Nej", svarede han, "det er BEA. Air France er på den anden side". "Ja, men her er jo ingen", svarede jeg. "Nej, de er til frokost, men jeg kan da kalde dem over højttaleren!" De blev kaldt over højttaleren og mindst en halv time gik, hvor intet skete. Jeg travede frem og tilbage, men jeg var i strålende humør, og det overbeviste mig om, at alt måtte være i orden. Endelig kom manden fra Air France. Han kendte intet til sagen og var meget undrende. Til sidst fandt han da ud af, at han kunne kalde en dame fra afdelingen over højttaleren. Hun var også til frokost. Tiden gik igen. Alt imens jeg løb frem og tilbage, kiggede jeg mig omkring for at se, om der skulle sidde en lille forskræmt pige på en bänk, forladt af alt og alle. Endelig kom damen da. Hun var ligeså forundret. "Et barn fra Indien? - Ja, det er rigtig nok, der skulle komme 5 børn fra Indien i dag, men jeg har intet hørt til dem. Hvad mon

der er blevet af dem?" Efter nogen overvejelse foreslog hun, at vi forhørte os i SAS-oplysning. De var ganske uvidende og lige glade. De havde skiftet crew (som det hedder i luftfartssproget) kl. 13.00 og vidste intet.

Hun stod lidt og spekulerede, foreslog så, at vi forhørte hos politiet. Da vi kom derhen, pegede en mut politimand hen på en mand, der sad fordybet i noget læsestof langt borte inde bag afspærringen. I et par meters afstand stod en lille pige, der kvikt greb vores blik, slog smut med øjnene og gik nærmere hen til den læsende mand, alt imens hun holdt godt op i de alt for store bukser, hun havde på. Vi fik hans opmærksomhed henledt på os, han greb sin taske og nærmede sig os hurtigt. Han var straks klar over hvem jeg var. Sagde hastigt sit navn: "Pierre - jeg er italiener, men bosat i Sverige, jeg er selv adoptivfar til indiske børn. Chetana og jeg har først fået rigtig kontakt med hinanden her, hvor vi har ventet i 2 timer. De andre børn blev hentet kl. 12 af forældre fra Sverige og Norge. Kun Chetana er tilbage. Har du god tid?" Det bekræftede jeg. Han pegede på mig og sagde henvendt til Chetana, der stadig stod og smuttede med øjnene tilfreds med min interesse: "This is mama" og så gik han. Jeg prøvede at få fat i Chetana, men det lykkedes ikke. Hun satte efter ham. Selv kunne jeg knap følge ham med øjnene, mens jeg løb efter hende. Men så blev jeg klar over, at hun kun fulgte ham og gik efter dem hen til kuffertudleveringen, hvor han fik sin kuffert og sammen gik vi så ud gennem toldkontrollen. Her sagde Pierre efter at have afleveret Chetanas personlige papirer og en dåse carry fra Shenois: "Jeg går nu, jeg skal finde en flyvebåd til Sverige og videre til Lund, og det er bedst jeg går, ellers bliver hun bare ked af det. Men hende får du megen glæde af, hun er et meget levende barn, der er nem at komme i kontakt med". Og væk var han. Jeg havde ventet, vi havde kunnet sidde lidt og snakke, så Chetana gradvis havde vænnet sig til mig, så hun ikke blev overladt til en vild fremmed. Men væk var han. Jeg måtte gribe Chetana og tage hende på armen. Hun skreg vildt og ubehersket. Jeg slæbte hende med magt over i Afgangshallen og satte mig på en bänk med hende. Hun skreg og sparkede og fik til sidst lov til at lægge sig på gulvet. Det var bagende hedt. Jeg tog de lange bukser af hende, og hun sparkede nu i et par små ribstrikkede babybenklæder og en lille bomuldsbluse. Hun fortsatte helt ubehersket. En medarbejder fra et af luftfartsselskaberne så situationen og var åbenbart klar over, hvad det drejede sig om, og kom med en lille træhund, som han forsøgte at formilde hende med. Men den havde nu ingen interesse, men er et stadtigt minde om den svære stund. Jeg lod hende fortsat ligge på jorden, kontaktede hende jævnlige og forsøgte at få hende op på skødet, men først efter en times tid kunne hun holde op med at skrig og fandt sig i at få lidt pæremos fra en dåse. Hun hikstede af, alt mens hun spiste uden at forsøge at få kontakt med mig. Da vi var færdige, tog vi hinanden i hånden og gik langsomt over i Indenrigsgården. Da vi kom herover var der endnu lang tid inden vort fly gik, og vi satte os roligt på en stol. Så begyndte tårerne at løbe. Fuldstændig tavs og opgivende sad hun der på mit skød og lod tårerne lydløst få frit løb. På et tidspunkt måtte jeg have købt en billet til hende, og jeg fik mange medfølelse ord om, hvor synd det var for hende, et mere ulykkeligt barn havde man da aldrig set. Flere rejsende kom også og småsnakkede og gav os lidt chokolade, og hvad man ellers mente kunne hjælpe en lille ulykkelig pige. Mindst en time gav hun sig helt hen i sorgen, men så lavede hun alligevel op. Pludselig gik hun ned fra mit skød, begyndte at spadserer rundt, sang og legede - og så med eet stak hun af fra mig. Legen var begyndt. Nu skulle hun se, om det var een, der ville "beholde hende" eller hvad. Og jeg måtte løbe. Dørene stod jo på vid gab sådan en solhed dag, og jeg fik nu nok at gøre med at løbe efter hende til alle sider. De forskellige, der havde vist deres sympati, kom nu igen og udtrykte deres glæ-

de over, at humøret havde vendt sig. Senere kælede hun med mig og madede mig med en kiks.

Endelig afgik vort fly da, og jeg husker faktisk intet fra flyturen hjem. På vejen hjem i bilen måtte vi holde og tisse i en grøftkant, og da følte jeg faktisk, vi var gode venner.

Så snart vi kom ind i garagen kom Nanda og gav sin lillesøster et knus, Bente og Jakob. Nu skete der jo så det, som jeg altid fraråder folk. Gæster i hjemmet. Husmoderen tager sig af de huslige pligter, og min søster gik rundt med Chetana, så da min søster nogle dage efter skulle rejse, fik Chetana endnu en stor skuffelse. For det var faktisk hende, hun havde knyttet sig til. Mens Chetana var i Indien, fik jeg en psykologerklæring, der oplyste, at hun havde en depression. Den mærkede jeg nu ikke noget til. Men jeg havde heller ikke tid til at være iagttagende. Et nyt barn i huset medfører lægebesøg o.m.m. Og der er nok at tage fat på.

Hun var knap 5 år gammel, men på størrelse med en dansk 2-årig, 12 kg og 94 cm. Hun var ikke egentlig underernæret, men kunne ikke løfte armene op over hovedet ved egen hjælp. Hun var meget lys til Nandas store skuffelse, da hun havde håbet på en "brun lillesøster". Det lyse forsvandt efter adskillige måneder.

Hendes blodprocent var meget lav, 65, og den blev ikke højere, selv om vi gav hende jerntilskud i alle mulige former. Men pludselig var den der. Det viste sig, at blodprocenten ikke stiger, så længe barnet er underernæret, da stofferne i jerntilskuddet ikke kan udnyttes.

Hun fik lov at sove i sin egen seng de første nætter, mens Nanda fortsat sov hos mig, noget hun var begyndt på indenfor det sidste år før Chetanas ankomst. Men så en dag, da vi var på høj-skolen, hvor jeg ledede et adoptionskursus, fandt jeg hende liggende sovende i en lille week-endkuffert, vi har. Hun var faldet ud af sengen, og sov videre i kufferten. Da jeg tog hende op, opdagede jeg, hvor kold hun var. Underernærede børn har en meget lav legemstemperatur! Og efter den dag tog jeg hende ind i min seng, og hvorledes det lykkedes mig, at få Nanda til at sove alene, ved jeg ikke, men jeg gjorde det i hvert fald. Længe efter fandt vi ud af at sætte to senge sammen, så vi alle tre kunne sove sammen, og det var bedre.

Ja, og hvorfor ville jeg have to børn?

Rent egoistisk var det, fordi oplevelsen af det første barns ankomst var så stor, at jeg ville opleve det igen. Det var en ekstase. Inden, hvor jeg var så sensitiv overfor alt, alle indtryk gennem sanserne var forstærkede, til den første periode, hvor jeg ikke sansede om det var dag eller nat. Jeg græd af glæde om natten, skrev dagbog i lange baner, var helt opslugt af at registrere mine egne reaktioner. Men ekstasen kom slet ikke denne gang. Jeg tror, Chetana hørte til i huset allerede dagen efter. Kun gæster kunne få mig til at interessere mig specielt for hende og dette, at jeg havde fået et nyt barn. Hun gled simpelthen ind i hele menagen, som hun skulle. Men det, der også skete denne gang, var, at jeg kunne koncentrere mig om hende og hendes reaktioner, men slet ikke anvendte tid eller tanker på at registrere mine egne. F.eks. var det skønt - for at sige det på den måde - at kunne sidde afslappet på en stol, når hun tog en skrigetur over alt det nye og uforståelige og over savnet af det, der engang havde været, og afvente, at hun fik raset ud, vente og være parat til at tage hende op, så snart hun havde afreageret. Da Nanda var lille forsøgte jeg alt mellem himmel og jord til sidst at bremse hendes udbrud med et klask i enden. Denne gang satte jeg mig afventende, hvor som helst. F.eks. sad jeg i skolegården hos hende, mens Nanda var til sin første skoletime, få dage efter hendes ankomst.

Hun skreg hver gang vi kom et nyt sted. Forståeligt. Men helt holde os hjemme kunne vi jo ikke.

Børnehavestuen fra 1. august havde vi, og vi tog den i brug. Vi gik derover en timestid hver dag og efterhånden i lidt flere

timer alt eftersom tiden gik. Hun hængte sig på en af medhjælperne, der den dag i dag undrer sig over, hvorledes de egentlig kommunikerede. Men i hvert fald fandt de hurtigt ud af, at venner var de, når hun fik et stykke franskbrød. Sulten var hun jo altid.

Sproget gik det let med. Hun snakkede uafbrudt, modsat Nanda, der nærmest fik medlidenhed med mig, der intet forstod, og pegede og lærte sig at dirigere rundt med mig på den måde. Chetana snakkede uafbrudt. Når jeg havde hende bag på cyklen hjem fra børnehaven, måtte jeg trække cyklen for at kunne se på hende, når hun berettede. Inden hun havde været her i 3 måneder, kunne hun svare telefonen og kommunikere forståeligt med villige fremmede. Nogen i familien påstod, at kun vi selv forstod hende. Men der var også andre, der forstod hende.

Hun havde også en anden egenskab, som jeg ikke havde kendt hos børn før. Et meget lille søvnbehov! Hun sov sjældent før kl. 1 om natten. Ofte var klokken mere. Når Nanda sov trygt og fredeligt, snakkede hun løs. Hun fortalte om oplevelser i Indien i massevis. Hun fortalte om sin mor, der havde en lille baby, der fik bryst. Senere havde moderen to babyer.

Jeg ved jo ikke hvor meget, der er sandt, af det hun fortalte, men enkelte tildragelser er sikkert helt rigtige, f.eks. at de små børn tisede på gulvet og legede med fingrene i det bagefter. Også at hun havde et tæppe, der var så lille, at når hun trak det op mod skuldrene, stak benene ud, og når hun havde benene under det, var kroppen udenfor.

Da vi en dag havde børnehaven på besøg, spurgte et begavet hovede straks: "Chetana, har du ingen far?" "Jo", svarede Chetana, "han er stor og har et stort hår og så har han ur på". Året efter på vor vej til adoptionskursus i Sverige, kom jeg til at fortælle, at hendes "store mand" boede i Lund. Ved denne oplysning forlangte hun at træffe ham, men da jeg ikke kunne huske hans navn, og derfor ikke kunne slå ham op i en telefonbog, måtte jeg afvise hende. Hendes gråd og fortvivlelse var også denne gang langvarig og ægte. Da det værste var ovre, sagde hun: "Mor, det er ikke, fordi jeg er ked af at bo hos dig, men jeg vil gerne spørge ham, om han er min far, og hvis han er det, vil jeg have at vide, om han vil have, jeg skal bo hos dig eller jeg skal bo hos ham". Så længe efter, efter at adoptionen var i orden, var hun fortsat selv i tvivl om, hvor hun skulle være. Da vi kom hjem optog vi en korrespondance med ham, som hun har været tilfreds med. Nu er det et årstid siden, vi har været i forbindelse med ham, men hun har heller ikke noget behov for det for tiden.

Men Chetana voksede hurtigt. 5 år gammel (14.10.76) 97 cm og 13 kg, 6 år gammel, 107 cm og 15,5 kg. Fra min dagbog ser jeg også, at først i september 77 var blodprocenten 95 og vi op-hørte med jerntabletter, 14 måneder efter ankomsten.

Chetana er nu en stor 9 års pige, der går i 2. klasse, et år bagefter på grund af alderen ved ankomsten. Hun har vist sig at svare til Pierres observation. En dejlig åben pige, som jeg ville få megen glæde af. Hun er en meget kvik, livlig, intelligent og kontaktstærk pige. Hun kan formulere sine følelser, er formidlende og mæglende blandt kammerater, mere moden end svarende til alderen. På den anden side er hun fortsat meget afhængig af mig, kalder hver eneste nat på mig. Hun trænger fortsat til mellemmåltider, kan kun rumme små portioner af gangen.

Men hun må siges at være et meget nemt barn.

Gerda Skovmand Madsen

GITA

Uddrag af dagbogsoptegnelser, påbegyndt den 11. juli 1974, da Gita, 5 år gammel, 12 kg og 90 cm lang, kom til os. Hun kunne en lille bitte, bitte smule engelsk.

11. juli. På Arlanda. Først så jeg hende ikke. Hun lå og sov under et tæppe. Stewardessen ruskede i hende for at vække hende, det var forskrækkeligt. Hun vågnede, tårerne begyndte at løbe lydløst. Jeg bare sad og tørrede tårer og sagde: "Don't cry". Jeg vidste ikke om hun forstod. Hun var så lille og fin. Verdens mindste hænder.

Hjemme om aftenen .... Gita kiggede på sit tøj. Sagde "Nice" om alting, lagde det fint sammen og lod det ligge. Siden forsøgte jeg at lægge hende. Hun lå nydeligt i sin seng og sagde ingenting. Jeg gik ud. Hun kom straks efter ud, iført det fineste blomstrede skørt under natkjolen. Efter en stund forsøgte vi at lægge hende igen. Hun var jo dødtræt. Men så begyndte tårerne at løbe, først lydløst og sagte, men siden mere og mere, højere og højere. Hun græd og græd. Hun sagde: "Want go Leena". (Hun ville hjem til Leena, moderen i plejefamilien, hvor hun havde været i et halvt år). Og hun græd. Stakkels unge, så ensom i verden. Hun ville absolut ikke sove. Hun var spændt, og man kunne ikke nå ind til hende og trøste hende. Hun forsøgte at tage sko på og gå. Til sidst fik hun lov at være oppe.

12. juli. Hun faldt til sidst i søvn mellem os i vore senge. Jeg vågnede mange gange i løbet af natten og så hende ligge der, endelig hos os, så lille og brun.

Da hun vågnede, sendte hun os et stort smil, var glad.

Vi tog til byen og købte sko. Hun går så dårligt, hendes sandaler er nok for små.

Det er helt utroligt. Hun kan lide os. Sagde det spontant: "Gita like Mamma. Gita like Pappa. Gita like Adam. Gita like Johan. Gita like house".

Badet blev utroligt. Adam badede først og viste hende, hvorledes man vasker håret. Senere var det Gitas tur. Hun tog selv shampo og gned det ind over hele kroppen og i håret. Lo vildt. Senere tog hun et krus med vand, og hældte det over sig, så hun fik shampo og vand i øjnene og munden. Hun lo blot, og vi roste hende. Sært, at det ikke sved i hendes øjne.

Hun spjste til hun kastede op.

13. juli. Hun går dårligt. Det hjælper ikke med nye sko. Man må bære hende det meste af tiden. Hun må støtte sig på knæene for at gå op af trappen. Hun kan ikke stige ind i bilen selv. Jeg havde ventet, at hun ville være stærkere efter 1/2 år i plejehjemmet.

Hun blev skrækslagen i dag, da Johan kom hen imod hende med et træsværd: "Beating. Don't like it. Stick coming".

Aftenerne er rædsomme. Jeg må holde hende i sengen med magt. Hun vil ikke sove, skønt hun er vanvittigt træt. Hun burde sove til middag, men hverken hun eller jeg orker den kamp mere end en gang i døgn.

Hun har grimme ar på arme og ben. Og store ar på kroppen. Hun ser frygtelig ud. Først vovede jeg knapt nok at røre dem, vidste ikke om det var sår. Maven er hård og stor. Men hun er utroligt fin. Siger, at hun kan lide os: "Mamma good girl, pappa good girl".

16. juli. Hun spiser ustandseligt. Ofte ser hun ulykkelig ud, spørger jeg om, hvad der er i vejen, svarer hun ikke. Det er håbløst at få hende til at svare, når hun er ked af det. Man kan ikke nå hende, hun trækker sig ind i sig selv. Spørger man, svarer hun flere gange: "Bread". Jeg spekulerer på, om hun ikke siger det for at få fred for mig. Det er tydeligt, at det er belastende for hende med alle mine spørgsmål. Får hun brød, bliver hun glad.

Til middag spiser hun enormt. Kaster senere op. Hvad gør

man? Hun er urolig og gnaven mellem måltiderne. Går omkring og mugger og er ikke til at få kontakt med.

Vi har nok spurgt hende for tit, om hun ville have mad. Det virker vældigt belastende for hende overhovedet at tage stilling til det, hun bliver spurgt om. Måske forstår hun ikke? Hun er hidsig - på defensiven, hvis andre børn bliver for nærgående. Hvæser da: "Don't touch" som en gal kat.

Mod mig er hun meget kælen og myg. Om dagen har hun en hård og gennemtrængende røst. Skrigende. Men om natten, når jeg tager hende op for at tisse, taler hun blødt og lidt hæst. 18. juli. Jubilæum! Hun har været her en uge. "Uforklarlige grådanfald", som vi er blevet advaret om, her har vi dem. Uforklarlige forresten? De er vel nok så forklarlige. Bortset fra, at man jo ikke ved, hvorfor ungen græder lige i øjeblikket. Rædsel. Længsel. Efter hvem? Ensomhedsfølelse?

Det lyder, som om hun græder. Men tårer kommer der ikke. Hun er urolig, kaster med hovedet, mumler, sidder lidt på skødet, glider ned igen, stiller sig hen med ansigtet mod en væg eller så. Man får ingen kontakt. Hun undviger. Det slutter oftest med, at hun begynder at pille ved noget, og siden bliver hun pludselig glad igen.

På en måde er det skønt, at hun begynder at blive en smule ked af det.

Det er jo mere normalt end den bestandige glatte facade.

Men arbejdsomt er det. Jeg er vant til at kunne trøste en unge, men her kan jeg intet gøre. Det bekymrer også drengene. Drengene er utroligt betagede af hende og utroligt jaloux. Hun tager jo al tid. Man må holde på hende hele tiden.

19. juli. Sov gjorde hun fint. Naturligvis hos mig, i al fald. En traktor kørte forbi. Hun spurgte: "Taxi?" Jeg så, at det var en traktor. "What for?"

Stakkels unge, der ikke kan få et ordentligt svar på noget. Hun er jo så videbegærlig. At hun ikke bliver træt af at spørge, når hun aldrig får svar, hun forstår. Formodentlig var det ligesådan i Indien.

Hvor skal det blive dejligt, når hun får et sprog.

20. juli. Hendes forhold til brødrene er ulykkeligt. De dyrker hende som en afgud og vil gerne holde hende, holde om hende og lege. Men hun tåler ikke tilnærmelser. Hun hvæser ad dem, så snart de kommer i nærheden.

De er tålmodige, men Johan vil ikke drilles, forståeligt nok. Hun surmuler i evigheder, får hun ikke det, hun peger på. Hun virker utrolig ængstelig. Hun afprøver os antagelig, forsøger at finde ud af, hvor langt hun kan gå, hvor langt man kan komme ved at kæmpe. Hun er jo stærk og seig, også.

Mindst hundrede gange om dagen (overdrevent måske), siger hun: "Gita going, Mamma crying" for derefter at marchere afsted. Jeg lader da, som om jeg er fortvivlet og græder. Og så skal jeg blive vanvittigt glad, når hun kommer tilbage. Jeg vover ikke at lade være at lege denne leg med hende. Den virker utrolig vigtig for hende. Hun leger den intensivt, når vi har besøg, så jeg ikke har en chance for at snakke.

Vi snakker måske for meget engelsk med hende. Men når hun spørger så meget, er der jo større chance for, at hun forstår svaret. Det er jo vigtigt, at vi får kontakt med hinanden. Men når hun er ked af det, går det overhovedet ikke. Hun lukker sig inde. Johan har snappet en del engelske ord op, som han hyppigt anvender. Adam taler svensk med hende, og hun forstår det nogenlunde ligeså godt. Johans engelske ord er med "stærk indisk bøjning".

Når Gita er utilnærmelig, er hun fuldkommen utilnærmelig. Ellers er hun på toppen. Hun er himmelsk dejlig. Det er virkelig ikke svært at holde af hende. Hun er utrolig kvik og vågen og observerende.

Alderen undrer vi os over. Hun skal være lige fem, tre måneder yngre end Adam. Det virker helt utroligt. Hun er kvik og hurtig og fatter let. Hun går langsomt, men hun er meget blød i kroppen. Stadig vældig svag i musklerne. Hun kan træde en nål. Hun er på størrelse med en to-årig, men hun ser ældre ud. Folk gætter på tre, men jeg tror hun er 4, men absolut ikke 5. Vi må forsøge at ændre alderen. Hun leger som en to-årig. Tit-tit-borte.

Hun kan ikke lege selv, ved ikke, hvad hun gør. Det er arbejdsomt, for hun skal sættes i gang hele tiden.

23. juli. Hun redegør for vores dagritual flere gange dagligt. "Stå op, børste tænder, klæde sig på, spise brød" o.lign. Det er vel en måde at få orden på den nye verden på.

25. juli. Vi modellerede, børnene og jeg. For Gita var det første gang. Hun lavede mad, selvfølgelig. I dag er gået vældig fint. Hun har ikke grædt og sluttet sig inde og har surmulet noget mindre.

Hvordan skulle det gå uden drengene? Vist bliver de forsømte nu, hun tager jo al tid, men de klarer sig nok. Gita har jo brug for det her. Og jeg har også brug for det, så meget tid, som jeg ikke har fået med hende. Indimellem har jeg lyst til at knuse hende så længe, at det kan gælde for al den tid, vi ikke har haft sammen, og som hun har haft uden at få et kærtegn. Skønt, at hun kan lide at blive kælet for og puslet om. Hun suger det til sig. Er umættelig. Jeg har også brug for det. Hvorfor har ingen sagt, at forældrene også må indhente det forgangne?

27. juli. Hver gang jeg reder mit hår, spørger hun uroligt: "Where are you going?" I dag har hun sagt: "Værsgo" og "Tak, mor". Hun virker meget velopdragen. Dog kræver hun, at man taler om, hvor dygtig hun er hele tiden. Hun græder mindre nu, men altid før maden. Måske er det sult eller en slags spænding før maden.

29. juli. Gammel og bekendt. Vi kigger ikke hvert sekund på hende mere. Hun kan fortsat surmule og græde, hvis hun ikke får brød f.eks. før maden. Forstår hun ikke, at hun snart skal spise? Eller er hun virkelig så umættelig sulten før måltiderne? Eller vækker små sultfornemmelser store til live?

30. juli. Lige inden middagen sagde jeg til Gita: "Åh, hvor er jeg sulten". Hun svarede: "Gita not hungry, not crying". Hvor hun dog kæmper, den unge. Hun er helt utrolig. Til sidst fandt hun frem til, at hun var "full hungry, not crying". Indimellem føles det, som om hun satser på, at der her skal fungere.

31. juli. Vi skulle til kaffeselskab, og jeg gav Gita en fin kjole på og tog selv bluse, bukser og trøje på. Hun blev misfornøjet med, at jeg fik så mange ting på. Men det lykkedes at afværge et udbrud ved at give hende et par ekstra underskørter på. Bliver hun vred eller ked af det, siger hun: "Don't laugh". Det er der jo ingen, der gør. Hun er meget stolt. Når hun er ked af det, forsøger hun aldrig at forklare. Når vi har mest brug for det, kan vi slet ikke nå ind til hinanden.

Hun kæmper virkelig for ikke at surmule om mad. Jeg ved ikke, hvad der er værst: At se på hendes surmuleri eller hendes forsøg på at beherske sig. Hun vrider sig og laver grimasser. Hvor hun dog kæmper.

De første blåbær, hun plukkede, delte hun ud til andre. Hvor kunne hun? Hun kan lide blåbær og det er jo mad? Ofte forstår jeg ingenting.

Johan skriver breve til hende, som han lægger i brevbakken, for hun er glad for breve. Hun er så henrivende.

Jeg skriver næsten bare om mig og Gita. De andre bliver bifigurer. Men det skyldes, at det faktisk mest gælder hende og mig. Den følelsesmæssige karussel - bjerg- og dal-bane er mellem os. Jeg tror, hun oplever de andre som hyggelige også, men at det er mellem hende og mig, vi skal nå frem til et slags forhold.

6. aug. Vor leg har ændret spilleregler. Nu leger hun, at hun skal rejse til Indien. Jeg skal græde, hun skal ændre beslutning, knuse mig og sige: "Like it, Mamma".

7. aug. Gite hvæser ikke længere ad sine brødre. Hun er også ophørt med, at skvaldre i et væk. Nu gør hun det bare mægtig tit. Hun er holdt op med at redegøre for dagsprogrammet. Nu spørger hun mere om, hvad vi skal lave i stedet for. Hun beretter ikke længere 20 gange dagligt om, hvorledes hun kom med flyvemaskinen, græd, mor bar hende, kørte bil, badede etc. Nogle gange dagligt synes at være tilstrækkeligt.

I begyndelsen troede vi, at hun var bange for at sove, hun var så forfærdelig fortvivlet. Men nu kan hun sove selv, allerede. Hun er virkelig en meget stolt person. Hun har en selvbevidsthed og kampevne som gør, at man respekterer hende. Der findes virkelig intet kuert ved hende.

13. aug. Vi var på børnekliviken. Hun nærmer sig ting hjemme og ude på samme måde. Skelner ikke mellem vort og andres. Hun forsøgte at - og det lykkedes hende - at charmere sygeplejerskerne. Hun forsøger altid at charmere udenforstående, men det virker, som om hun ved, i hvert fald teoretisk, at hun hører til hos os. Men næppe følelsesmæssigt. Hun virker, som var hun på gennemrejse, men så sandelig på en morsom station.

Jeg længes efter, at hun skal føle sig hjemme. • •

Hun blev målt og vejlet. På babyvægten. Jeg følte mig forulempet på hendes vegne. Hun var død, hvis hun havde forstået det. Hun har taget 4 kilo på siden hun kom. Hjælp!

19. aug. Hun kæmper for at være tilpas. Nejer og takker for maden. Påpeger, at hun er en dygtig pige. Det krymper sig i mig. Sproget er helt utroligt nu. Den smule engelsk hun kan, går over i svensk nu. Hun bøjer engelske ord på svensk.

24. aug. Hun følger mig fortsat i hælene. Hun behøver virkelig sin mor. Men det er ret besværligt for mig, for hun går så langsomt op og ned ad trapper, og hun bliver fortvivlet, hvis hun kommer for langt bagefter.

Det er også besværligt, at hun ustandseligt spørger om, hvad vi skal lave. "And then?" "And then?" Jeg ved jo ikke i hvilken rækkefølge, jeg vil gøre tingene. Hun vil have hver detalje i arbejdsprogrammet klar, og enhver afvigelse gør hende urolig. Hun er begyndt at provokere mig. Hun gør det meget tydeligt, så jeg er bevidst om, hvad hun gør. Men til slut bliver jeg vred eller ked af det, for hun giver sig aldrig. Jo, når jeg ikke kan beherske mig længere. Så stortuder hun og trækker sig ind i sin skal. Jeg forsøger at trøste hende, men hun bliver mere besværlig. Jeg kan ikke lade hende være. Hun er så ensom, jeg må nå hende. Bliver jeg ked af det også og begynder at græde, bliver hun blødere. Det virker, som om hun har brug for, at jeg virkelig bryder mig om hende. Det er besværligt. Gustav provokerer hun aldrig. Han er OK, men hun bryder sig ikke direkte om ham. Godt gjort, at han holder til det, det kunne jeg ikke.

31. aug. Bliver vi vrede på en af drengene, bliver Gita med det samme eksemplarisk. Desuden er det sket, at hun er blevet stille.

De sidste dage har Adam og Gita leget meget sammen. De er jævnaldrende på sin vis, skønt Adam selvfølgelig kan meget mere.

Det er virkelig forkert at sige, at hun ikke kan noget. Men det hun kan, tæller ikke her. Hun har f.eks. vist os, hvorledes man spiser med fingrene, når man sidder i skrædderstilling på gulvet, hvorledes man hælder vand over sig, når man bader, o.lign. I nat sov hun i sin egen seng for første gang.

Hun får stadig ondt i arme og ben ved anstrengelser som at gå omkring i kvarteret, men hun forsøger selv at gå omkring udenfor og ikke køre i vogn så meget.

Vi har haft nogle grimme dage, hvor Gita provokerede mig til jeg blev vred. Da blev hun selv helt fortvivlet og forsvandt i sin

skal. Når hun kommer ud af skallen er vi på en eller anden måde nærmere hinanden end vi har været før. Indimellem virker det som om det er kriserne, der binder os sammen. Når vi ser, at vi trods alt overlever.

3. sept. I går var far gal på Adam og skændte ordentligt på ham. Gita begyndte straks at drikke mælk, skønt hun ikke bryder sig om det, og tale om, hvor dygtig hun er.

Viser jeg hende det mindste tilrette, bliver hun utilnærmelig, vender hovedet bort, er ikke til at nå, endskønt jeg griber det meget forsigtigt an. Hun kan ikke tåle, at jeg svigter hende. Jeg tror, hun måske oplever det sådan. Siger far noget, er det ikke nær så farligt.

11. sept. To måneder er gået. Hvor utroligt hurtigt. Gita taler svensk nu, iblandet engelske ord, men svensk er hendes sprog. Hun spiser fortsat meget. Vi bremser hende for at holde hendes proportioner pæne.

I begyndelsen var vi helt duperede af hendes gode humør, dygtighed og glathed. Vi har nu lært, at jo ængsteligere hun er, jo gladere virker hun. Hun sover godt om natten, men falder ofte ud af sengen. Hun har ligesom ikke lært, hvor kanterne er.

Hun fortæller fortsat en smule om Indien, men det bliver mindre og mindre. Det er mere her hun hører til nu.

Hun er virkelig en pige, der er på toppen. Det var ikke svært at synes om hende. Og det burde det endda have været. Sådan en stor unge. Og dog var hun jo egentlig så lille og så frygtelig ensom i verden. Men der er endnu langt til den intimitet, jeg har med de andre børn.

"Gita" er fra Gertrud Hägglund's bog: Att Adoptera. Oversat med tilladelse af bogens forfatter og Gitas mor af Gerda Skovmand Madsen.

LÆSERNE ØNSKES EN GLÆDELIG JUL.

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

INDHOLDSFORTEGNELSE FOR 1980.

HOVEDBESTYRELSEN

nummer/side

Arbejdsprogram 1979/80	1/3
Foreningens politik	1/3
Nyt fra Hovedbestyrelsen	5/2
Nyt fra Hovedbestyrelsen	8/2

LOKALBESTYRELSENE

Fyns Amt, generalforsamling	7/3
København og Frederiksberg kommuner, Bornholms, Roskilde og Københavns amter, efterårsmøde og generalforsamling	2/3
København og Frederiksberg kommuner, Bornholms, Roskilde og Københavns amter, efterårsmøde og generalforsamling	8/3
Nordjyllands amt, bestyrelsesmøde	7/3
Sønderjyllands og Ribe Amter, sommermøde	5/5
Sønderjyllands og Ribe Amter, generalforsamling	8/3
Århus og Vejle Amter, generalforsamling	7/3
Århus og Vejle Amter, paneldiskussion	6/3
Århus og Vejle Amter, stiftende generalforsamling i Vejle	7/3
Århus og Vejle Amter, referat af arrangement 22.11.80	8/4

KURSER OG MØDER

Fyns Amt, generalforsamling	7/3
København og Frederiksberg kommuner, Bornholms, Roskilde og Københavns Amter, efterårsmøde og generalforsamling	2/3
Nordjyllands Amt, bestyrelsesmøde	7/3
Sønderjyllands og Ribe Amter, sommermøde	5/5
Århus og Vejle Amter, generalforsamling	7/3
Århus og Vejle Amter, paneldiskussion	6/3
Århus og Vejle Amter, stiftende generalforsamling i Vejle	7/3

SIGNEREDE ARTIKLER

Andersen, Grete: Om at se anderledes ud og om at være adopteret	7/5
Bagge, Helle: Miljøet som årsag til barnløshed og komplikationer ved graviditet og fødsler	2/6
Christensen, Inger Margrete Skov: Efter 3 år med Christina	5/6
Dahl, Niels Uffe: Forskelsbehandling af adoptivforældre og biologiske forældre	2/4
Dall, Bente: Størré eller handicappede børn	4/4
Frahm, Hanne-Marie: Måske en ide	3/8
Hansen, Karen Marie: Ikke flere indlæg fra klynkende adoptivforældre	8/5
H.M.: Mere om adoptionsmotiver og forskelle på adopterede og biologiske børn	2/5
L.H.: Et eller flere børn	1/7
Madsen, Gerda Skovmand: Adoption i andre lande	6/3
Madsen, Gerda Skovmand: Adoptionskursus 1980	5/5

SIGNEREDE ARTIKLER (fortsat)

nummer/side

Madsen, Gerda Skovmand: Adoptivbørn og sprog	2/8
Madsen, Gerda Skovmand: Diskussionsoplæg	1/4
Madsen, Gerda Skovmand: Historie	5/7
Madsen, Gerda Skovmand: Historie og politik	4/5
Madsen, Gerda Skovmand: Hvem skylder vi besked	6/6
Madsen, Gerda Skovmand: Om at fortælle børnene om adoption	6/5
Madsen, Gerda Skovmand: Om det andet barns ankomst	8/6
Madsen, Gerda Skovmand: Svar på debatoplæggene	2/6
Madsen, Gerda Skovmand: Til dem der spørger: Hvad kan det nytte	8/5
Nielsen, Inger: Om at anke	7/6
Simonsen, Jørgen: Foreningen efter de første år	7/4
Thayer, Kirsten og Bente Haarup: Adoptionsmotiver	2/5
Vejs-Petersen, Elin: Adoptivbarnsproblematikken	6/5
Vejs-Petersen, Elin: Adoptionsnævnet	8/6
Vittarp, Kirsten: Hvem skylder vi besked	6/6
Madsen, Gerda Skovmand: Problemer og problemers størrelse	8/2

NYE LOVE OG BESTEMMELSER

Lov om barselsorlov m.v.	5/3
Lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel	5/2
Orientering om muligheder for at få et dansk adoptivbarn	5/4
Ændrede retningslinier for adoptanters maksimumsalder	5/3

ANMELDELSER

Andersen, David C.: Children of Special Value, Interracial Adoption in America	1/5
Axline, Virginia M.: DIBS på sporet af sit jeg	3/3
Hagglund, Gertrud: Att Adopteras	7/6
Verden er fuld af børn	3/8

DIVERSE

Brev fra Inga Kristensen	4/3
Blædel, Lejf: Kritikløst bedrag - etikkens kniv på struben	7/4
Madsen, Gerda Skovmand: Svar til Inga Kristensen	4/3
Pressemeddelelse vedr. Louisesagen	5/9
Sundhedsplejersken oplyser	1/6
Sundhedsstyrelsen: Meddelelse om helbredsmæssige forhold hos udenlandske adoptivbørn til landets læger m.fl.	3/3
Uddrag af brev fra Jer Darabna	1/8
"Gita", oversættelse af svensk mors dagbogsnotater, fra "Att Adopteras" af Gertrud Hägglund	8/13

